

Global konkurrencedygtighed

- på vej mod en ny midtjysk erhvervsudviklingsstrategi

(16. december 2009)

2. Udvalgt

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Sammenfatning.....	4
Strategisk partnerskab	4
En fokuseret og målrettet indsats.....	5
Strategiske partnerskaber og alliancer	7
Regional balance	9
En langsigtet strategi	9
Beretning	10
Baggrund	10
Strategisk partnerskab	11
Økonomi	12
Baggrunden for erhvervsudviklingsstrategien 2007-2009.....	13
Udmøntning af erhvervsudviklingsstrategien 2007-2009.....	14
Udfordringer for en ny regional erhvervsudviklingsstrategi.....	16
Vilkår i en globaliseret verden.....	16
Knaphed på arbejdskraft og ressourcer	16
Anbefalinger	21
En 10-års strategi	21
Strategiske partnerskaber og alliancer	21
Strategisk fokus	23
Regional balance	23
Prioriteringsprincipper	24
Fokus på effekt.....	24

Forord

Vækstforum har frem til i dag iværksat en lang række initiativer og prioriteret 583 mio. kr. af Region Midtjylland midler til erhvervsfremme og af EU's Strukturfondsmidler.

På baggrund af de foreløbige erfaringer har Vækstforum besluttet at udforme en depeche til det kommende Vækstforum.

Denne depeche omfatter: en beretning om de erfaringer, Vækstforum for Region Midtjylland har gjort i forhold til 1. generation af en strategisk regional erhvervsfremmeindsats; en oversigt over de udfordringer, som Vækstforum anser for afgørende for den kommende regionale erhvervsfremmeindsats, samt nogle anbefalinger til det fortsatte arbejde med regional erhvervsfremme i det midtjyske.

Vækstforum for Region Midtjylland blev etableret i foråret 2006. Vækstforum er et partnerskab mellem erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter, uddannelses- og forskningsinstitutioner, kommunerne og Region Midtjylland. Vækstforum har til formål at skabe vækst og erhvervsudvikling i regionen ved at tilbyde gode rammebetingelser for de midtjyske virksomheder.

Vækstforums første opgave var at udarbejde en erhvervsudviklingsstrategi for den nye midtjyske region. På baggrund af det grundige arbejde, som 8 tænketanke gjorde i efteråret 2006, vedtog Vækstforum den første regionale Erhvervsudviklingsstrategi 2007-2009 i december 2006, sammen med Handlingsplan 2007-2008, som senere blev fulgt op af Handlingsplan 2009.

Det betød, at Vækstforum kunne påbegynde sit arbejde og iværksætte en lang række initiativer inden for 9 prioriterede indsatsområder: uddannelse og kompetenceudvikling, innovation og it, iværksætteri og virksomhedsudvikling, energi og miljø, erhvervs-sundhed, fødevarer, landdistriktsudvikling, oplevelsesøkonomi og internationalisering.

Resultaterne fremgår af det følgende. Det er håbet, at de sammen med de skitserede udfordringer og vores anbefalinger kan tjene som inspiration for det nye Vækstforum, der begynder sit arbejde i 2010.

Bent Hansen
Formand for Vækstforum

Sammenfatning

Vækstforum for Region Midtjylland har nu været i funktion siden 2006 og har i perioden frem til 2010 iværksat en lang række initiativer, som har skabt nye relationer, nye retninger og nye målsætninger inden for den regionale erhvervsfremme.

Vækstforum er i sig selv en nyskabelse - et partnerskab mellem erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter, uddannelses- og forskningsinstitutioner, kommunerne og Region Midtjylland – med det formål at skabe vækst og erhvervsudvikling i regionen ved at tilbyde gode rammebetingelser for de midtjyske virksomheder. Ifølge lov om erhvervsfremme er opgaverne for Vækstforum: at udarbejde en regional erhvervsudviklings-strategi, at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og at afgive indstilling om medfinansiering af regionale erhvervsudviklingsaktiviteter

Vækstforum har valgt at udarbejde en strategidepeche, som indeholder en række erfaringer og anbefalinger, som nogle mulige pejlemærker for den kommende erhvervsudviklingsstrategi.

Vækstforum anbefaler således:

Strategisk partnerskab

Vækstforum besluttede fra starten at lægge et højt ambitionsniveau for det nye partnerskabs arbejde. Dette indebærer at gå foran og udvise strategisk, regionalt lederskab.

Vækstforum har via partnerskabsaftalerne med regeringen nået resultater i form af opbygning af fælles operatørsystemer og samarbejdsstrukturer, og opsat fælles målsætninger for udvikling af vækstrammer, ligesom der er indgået forpligtende samarbejdsaftaler og sat fælles mål med en række ministerier og råd, beskæftigelses-region mv. Partnerskabsaftalen mellem Vækstforum og Regeringen om vækst og erhvervsudvikling er en væsentlig ramme for realisering af de fælles regionale og nationale målsætninger.

Vækstforum har iværksat store initiativer, som styrker den regionale samarbejdsstruktur og som understøtter partnerskabsaftalens målsætninger om bl.a. øget fokus på kompetenceudvikling.

KOMPETENCEmidt

Vækstforum har igangsat flere programmer, der alle fokuserer på udvikling af arbejdsstyrken, herunder KOMPETENCEmidt.

[Organisering udestår]

Der er i alt gennemført 1800 besøg i virksomhederne. Der er lavet uddannelsesplanlægning i 300 virksomheder, og der er igangsat i alt 75 uddannelsesforløb som følge af besøgsaktiviteterne.

Endnu et eksempel på strategisk partnerskab er megasatsningen energi og miljø, som tager sit udgangspunkt i den regionale styrkeposition på netop det område. Gennem partnerskabsaftalen med regeringen har Vækstforum bidraget til at sikre et nyt testområde til vindmølleindustrien.

Megasatsningen energi og miljø

Region Midtjylland har en særlig styrkeposition inden for energi- og miljøområdet. Nogle af landets mest betydende produktionsvirksomheder er beliggende i regionen, og Region Midtjylland har i sammenligning med landets øvrige regioner betydeligt flere virksomheder og fuldtidsansatte, højere omsætning og en større eksport i energi- og miljøsektoren. Vækstforum ser en indsats for konkret udvikling og demonstration af nye produkter og ydelser inden for vedvarende energiformer som et middel til at videreudvikle regionens styrkeposition. Derfor har Vækstforum med megasatsningen på energi og miljø sat fokus på konkret udvikling og demonstration af nye teknologier og metoder inden for området:

- Demonstrationsprojekter for ny teknologi
- Testfaciliteter for vindenergi
- Program for små og mellemstore virksomheder
- Kommunale energiregnskaber
- Initiativtager til projekt om innovative samfundsløsninger inden for energi, miljø og klima med deltagelse af Region Syddanmark og Region Nordjylland.

En fokuseret og målrettet indsats

Vækstforum har anlagt et klart strategisk fokus for sin indsats, 80% af erhvervsudviklingsmidlerne er således anvendt til strategiske indsatser, mens de resterende 20% er anvendt til formålsbestemte puljer. Disse har understøttet erhvervsudviklingsstrategien på områder, hvor Vækstforum ikke på forhånd havde fastlagt indholdet af de konkrete initiativer og projekter.

Partnerskabet har prioriteret initiativer ud fra en række principper, der tager udgangspunkt i henholdsvis effekt, aktivitet, organisation, og ressourcer.

Effektorientering har været et vigtigt princip for Vækstforum. Vækstforum har arbejdet med at udvikle en analyse- og effektmodel, som kan understøtte effektvurderingen. Modellen skal bidrage til at skabe et klart overblik over den forventede sammenhæng mellem de ressourcer, som Vækstforum prioriterer til igangsættelse af aktiviteter, og den regionaløkonomiske effekt af disse aktiviteter.

Vækstforum har på baggrund af de strategiske prioriteringer iværksat initiativer inden for 9 indsatsområder i form af henholdsvis gode rammebetingelser, megasatninger og tværgående indsatsområder.

For at sikre et sammenhængende erhvervsservicesystem har Vækstforum iværksat en række sammenhængende vækstprogrammer som udbydes via Væksthus Midtjylland.

En indgang - med fokus på kvalitet, kompetencer og effekt

Vækstforum har iværksat en række sammenhængende vækstprogrammer, der tilbyder rådgivning, netværk og kapital til iværksætter og virksomheder med vækstpotentiale. Programmerne indgår i et sammenhængende system, der koordinerer de statslige, regionale og kommunale indsatser – hvor Vækstforums programmer bygger oven på den kommunale og statslige vejledning.

En del af succesen ligger ifølge Flemming Eskildsen, bestyrelsesformand i Væksthus Midtjylland i, at mere end 500 private rådgivere har ladet sig registrere i Væksthus Midtjyllands rådgiverdatabase.

"Det giver et fremragende overblik over udbuddet af specialiseret rådgivning, og den enestående interesse og vilje i den private rådgiversektor har gjort det muligt at realisere visionen om at skabe et unikt sammenhængende erhvervsservicesystem, som altid finder bedste mand til opgaven", siger han.

Vækstforum har med sin megasatsning erhverv-sundhed ønsket at drage nytte af det store erhvervspotentiale, som udspringer af byggeriet i forbindelse med det nye Universitetshospital i Århus. Udover selve megasatsningen har Vækstforum også etableret en pulje til arbejdet med offentligt-privat innovation. Begge initiativer skal ses i sammenhæng med den statslige fond på 3 mia. kr. til Arbejdsbesparende Teknologi (ABT).

Megasatsning – Erhverv-Sundhed og pulje til offentlig-privat innovation –

Vækstforum har som et led i indsatsen etableret to udviklingsplatforme – CareTech og MedTech Innovation Center.

Fokus for begge platforme er en øget kommercialisering af forskningsresultater inden for hhv. IT og Medtech. Caretech Innovation skal skabe forretningsbaseret og forskningsbaseret nyudvikling inden for sundheds-it. MedTech Innovation Center skal gennem kompetencetilførsel, accelerere udviklingsprocessen i eksisterende virksomheder og nye projekter med globalt potentiale for derigennem at optimere deres time-to-market.

Derudover har Vækstforum med sin pulje til Offentligt-privat innovation skabt rammerne for øget fokus på velfærdsinnovation og de muligheder, som der er for samarbejde mellem offentlige og private aktører og mellem kommuner, region og stat.

På det internationale område har Vækstforum iværksat en række initiativer, bl.a. har man i samarbejde med de 19 kommuner etableret et fælles kontor i Bruxelles og har etableret et samarbejde med Shanghai-regionen, bl.a. med henblik på at understøtte Vækstforums it-satsning.

Internationalisering

Vækstforum og Region Midtjylland har en ambition om at være en international vækstregion, hvor de globale muligheder og udfordringer skal udnyttes til gavn for borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og øvrige offentlige interessenter. Den internationale dimension skal være et strategisk værktøj til fornyelse og innovation, og Vækstforum har valgt at understøtte aktiviteter, som fremmer denne vision. Dette er på flere områder også sket i partnerskab med staten i tilknytning til den regionale partnerskabsaftale.

Shanghai

Formålet med et kontor i Shanghai er at bringe fornyelse, vækst og udvikling til Region Midtjylland gennem globale muligheder fra et af verdens hurtigst voksende markeder til regionens virksomheder og institutioner.

Igangværende aktiviteter via kontoret er bl.a.:

- Videnbaseret erhvervssamarbejde med Shanghai Science and Technology Commission, herunder facilitering af workshops inden for områderne IT, energi og miljø, sundhed/life sciences/fødevarer teknologi
- Undervisning i brug af hjælpemiddeludstyr for handicap sektoren i Shanghai
- Forsknings- og klinisk samarbejde mellem neuro-specialister fra de to regioner
- EXPO 2010 i Shanghai under temaet "Better city, better life"

Strategiske partnerskaber og alliancer

Vækstforum har i perioden 2007-2009 haft gode erfaringer med at indgå i strategiske partnerskaber og alliancer. Der er antagelig potentialer i at udnytte partnerskaber og alliancer endnu bedre som et aktivt redskab i realiseringen en ny erhvervsudviklingsstrategi.

Midtturisme

Vækstforum har som led i sin indsatsområde Oplevelsesøkonomi etableret den erhvervsdrivende fond Midtjysk Turisme, og den overordnede idé og målsætning med et regionalt midtjysk udviklingselskab er primært at stimulere turisterhvervets udvikling i regionen og i samarbejde med erhvervet, destinationer og regionen aktivt at medvirke til fremme og udvikling af turismen og oplevelsesøkonomien i Region Midtjylland.

Oplevelsesprojekter

"Fra fyrtårnsprojekt til større mediesatning – netværk, viden og ny teknologi"
MMEx – Meaning Making Experiences – der er et tværgående kulturelt netværk mellem regionens museer, medieinstitutioner og virksomheder. De arbejder sammen om at gøre nye formidlingsformer og indholdsproduktion til et nyt forretningsområde, der kan skabe synergi på tværs af sektorer. Projektet startede som et Internationalt Fyrtårnsprojekt og er i dag en del af erhvervsindsatsning CrossMedia, som er et samarbejde mellem Region Midtjylland, Region Nordjylland og otte kommuner. CrossMedia tager afsæt i stærke forsknings- og uddannelsesmiljøer – og sigter mod at få eksisterende og nye medier – eksempelvis film, computerspil, mobiltelefoner, og netmedier – til at spille sammen på hidtil ukendte måder og samtidig sikre et større samspil mellem de kreative erhverv og teknologi- og videnvirksomheder.

Regional balance

En ny erhvervsudviklingsstrategi bør adressere både nationale og globale tendenser og udfordringer, men med et regionalt udgangspunkt, som omfatter erhvervsmæssige styrkepositioner, erhvervsstruktur og balance. Evnen til at skabe samspil mellem land og by, vækstområder og yderområder, bosætningsområder og erhvervsområder vil være afgørende for, om der kan skabes en sammenhængende region i vækst.

Markedspladsen for højtuddannet arbejdskraft

Når virksomheder, der ikke tidligere har haft højtuddannede i sin medarbejderstab, ansætter sin første højtuddannede medarbejder, giver det sig ofte udslag i en øget innovationsaktivitet.

Derfor har Vækstforum igangsat et projekt, som skal understøtte en øget anvendelse af højtuddannet arbejdskraft i regionens virksomheder.

Projektet består af en række eksperimenter, der sigter mod at påvirke efterspørgslen efter højtuddannet arbejdskraft fra virksomheder, der ikke er typiske aftagere af denne type medarbejdere. Samtidig skal tiltagene stimulere interessen fra højtuddannede og studerende ved videregående uddannelsesinstitutioner for ansættelse i mindre virksomheder - også virksomheder der ligger uden for regionens største byer.

En langsigtet strategi

Den første erhvervsudviklingsstrategi har omfattet perioden 2007-2009. Det er vanskeligt at nå at implementere en strategi og dokumentere en effekt af igangsatte initiativer inden for så kort en tidsramme. En strategi, som omfatter en længere tidsperiode, vil i højere grad kunne udfoldes og justeres på baggrund af effekterne af de iværksatte initiativer.

